

Het Regt

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

GODSDIENST.

VADERLAND.

VRYHEID.

ABONNEMENT PRYS :

Voor de Stad	5 fr. per jaar.
»	3 fr. per 6 maanden.
»	1-75 fr. per trimester.
Voor Buiten	6 fr. per jaar.
»	3-50 per 6 maanden.
»	2 fr. per trimester.

PRYS DER INSERTIE.

15 centiem den drukregel.
40 centiem de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld, moet ons vrachtyr worden.
— 0 —
Wekelyks verschynende Woensdag en Zaterdag, by Hrn. DE COCK, Eigenaer-Uitgever, te St-Truiden.

Men verwittigt ons dat ons Blad in verschillende herbergen dadelyk verdwynt of verscheurd word by deszelfs neerlegging. Zeker snoeier is ons aony-wezen zich van dat rechtschendend feit plichtig gemuekt te hebben.

Wy berigten hem en al degenen die het aangaet dat wy deze zaak neerstig zullen onderzoeken, en dat er voortaan ernstig zal op gelet worden.

Gebabbel kunnen wy met woorden wederleggen, maer rechtschendende feiten zullen wy door wettige feiten beantwoorden.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

De troonrede van de Koningin van Engeland, by de opening van de parlementaire zitting, is met dezelfde afkeuring als die van Napoleon, ontvangen geworden. De houding van de beurs van Londen bewyst dat men de koninglyke woorden in eenen zeer ongunstigen zin voor den vrede uitgeleed heeft.

Er heerscht er in eene achterhouding, eene achterdocht, welke iedereen bemerkt heeft.

De sakramentele woorden waren: « myne betrekkingen met de vreemde mogendheden zyn vriendelyk en voldoende, en ik vertrouw dat de gematigheid der europische mogendheden alle verbreking van den algemeenen vrede zal beletten. »

Deze woorden zyn dit jaer meer opgemerkt omdat Napoleon ze van kant gelaten heeft. « Het is allerklaerblykelyk, zegt eene correspondentie uit Parys, dat de troonrede van Napoleon, met niets te zeggen, meer helderheid werpt op zekere punten dan stellige verklaringen het zouden kunnen doen. Alzoo heeft iedereen met spyt bemerkt dat Napoleon niets gezegd heeft over zyne betrekkingen met de andere mogendheden; bovenal is men verwonderd over zyne stilzwygenheid nopens zyne betrekkingen met Engeland. »

Ten slotte Engeland gaet maer altyd voort met zich te wapenen, en wil zyne politiek niet veranderen.

In de hooge Kamer heeft Lord Derby gezegd dat de troonrede van Napoleon eenen bedreigenden toon had voor Engeland.

De Pays geeft eene depesche uit Herzegovinen van 3 Feb. die meldt dat de Montenegroynen groote moordereijen begaen hebben op het trksche grondgebied en dat verscheidene dorpen verbrand geworden zyn.

De zekerste tydingen uit Gaëta doen maer eene zaak voorzien, dat is dat de overgaef dier plaets zoo ver als ooit verwyderd is.

De betrekkingen tusschen Rome en de Tuileriën zyn op het punt afgebroken te worden.

Hongarië verkeert nog altyd in eenen aangroeienden staet van gisting en opstand.

De Gazette de Veronne geeft ons eene proklamatie aen de Sicilianen geteekend door Frans II en Casella, waarin de Koning de Anglo-Siciliaensche constitutie van 1812 aen de Sicilianen beloofd.

Het Turynsche kabinet heeft aen het Piemontesche eskader bevel gegeven van zich niet meer bloot te stellen voor Gaëta, maer van alleen de have te blokkeeren om alzoo grootere diensten aen den aenval te bewyzen.

De italiaensche vloot zal te kostelyk en te nuttig in de

toekomst zyn, zegt de Patrie, om ze nu gaen in gevaer te brengen in eene worsteling zonder profyt en zonder mogelyken uitslag.

Wat doet de geneesheer by den door eene ziekte aengeranden ongelukkigen welke hem van uer tot uer dreigt in het graf te storten? Zoo hy niet roekeloos of misdadig is, neemt hy zynen toevlugt niet tot de schynmiddelen maer tot de laatste reddingsplan der kunst ten einde eene heilzame krisis te wege te brengen. Indien het noodig is, worden het yzer en het vuer gebruikt ondanks den wederstand en de klagten van den lydenden.

De maetschappy is ziek, gevaerlyk ziek. Noodlottige voortteekens laten niet meer toe aen de gewichtigheid der kwael te twyfelden.

Zyn de gewoone middelen genoegzaam om eenen stelligen dood voor te komen? Neen. Dat is het gevoelen van iedereen. Een krachtdadig middel is noodzakelyk geworden. Er moet eene diepe, oogenblykelyke omkeering plaets hebben; ieder uer uitstel kan de ongelukkigste gevolgen hebben.

Maer waer is de zetel der kwael? Vandaege meer dan ooit in de zielen. De zielen genezen niet door welten maer door zeden. De zeden worden gevormd door opvoeding. De opvoeding is niet voor den tyden ouderdom maer voor de jeugd.

Langzaam middel, zegt gy, onmagtig in het tegenwoordige tydstip geworden. Het is waer, wy schryven onder het gebulder van het orkaen. Volgens alle waerschyndykheid zal de vuerstrael haer vernielingswerk reeds begonnen hebben alvorens de afgeleider de wolk van haer verdelgingsstof ontlast hebbe. Maer het t mpeest gaet voorby, en de jongelingschap moet in den opengespleten grond de zuivere bron der waerheid vinden. Indien het tegenwoordige tydstip veroordeeld is, redder wy ten minsten de toekomst. Zetten wy den vinger op de wonde.

In deze laatste tyden heeft men zich veel bezig gehouden met het onderwys. Wanneer men het eerst den blik op ons Vaderland, op het katholyk Belgie werpt, en dan verder in de andere landen van Europa nauwkeurig den toestand gadeslaet, merkt men in de lagere doch vooral in de hoogere kringen der samenleving eene gelykheid van denkbeelden op, eene vooruitgaende werking strekkende om alles het onderste boven te keeren, en op de pinnen van datgene wat thans de samenleving regelt en behoudt, de grondzuilen te leggen van nieuwe maetschappelyke inrigtingen. De revolutionaire geest is de verschillende volksklassen ingedrongen en heeft de harten der menschen bedorven. Met onderwys heeft de zielen versliemd. De redmiddel, het hoofdpunt is niet

van het onderwys vry, maer van het katholyk te maken. Zoo niet zal de vryheid niets anders dan vergiftigde bronnen openen waer de jongheid met lange teugen den dood zal inzwelgen. — Wanneer men thans gadeslaet waer de opvoeding der jeugd in bestaet, welke grondstelsels, welke begrippen van zedeleer haer worden ingeprint, moet men dan zich nog afvragen waerom de zielen ziek zyn, van waer die geweldige opstand komt tegen de huidige maetschappelyke inrigtingen, die opentlyke oorlogsverklaring tegen alle godsdienstig en wereldlyk gezag, die hardnekkige stryd tegen alle principen van godsdienst en orde!

Is het niet uit de opvoeding, welke alles behalve godsdienstig is, uit de opvoeding die het materialismus voor grondslag heeft?

De hoofdoorzaak van die beklagelyke verwarring van den geest der volkeren, van het zielenverderf vinden wy gansch in het materialismus, die leert en voorhoudt dat alle geluk in het stofelyke bestaet en de mensch zyn bestaen in zyn leven slechts tot het verkrygen van aerdse voordelen moet wyden. Het materialismus is de baetsucht, het verstoppt den geest, verdooft by den mensch alle zedelyke begryp en leidt onvermydelijk tot de ontbinding der maetschappy.

Het is het materialismus hetwelk Frankryk, in 1848, op den boord van den afgrond bragt; vader der vroegere omwentelingen, veroorzaekt het insgelyks heden die diepe schokkingen welke Europa tot een verschrikkelyk bloedbad dreigen te brengen.

En welk zyn de gevolgen dier *stoffelyke* opvoeding? Verwarring onder het volk, daer de ryke godsdiensthaters, die het bestuur in handen hebben, den volkeren geene godsdienstige opvoeding geven; zy voedt den haet onder het volk, wyl de ryken, ongevoelig geworden voor de stem van God en die der rede, nog slechts zoeken den werkmans als een *werktuig* te gebruiken dat bunne koffers met goud moet opvullen; zy veroorzaekt de ontbinding der maetschappy, daer het ongodsdienstig volk, en in den godsdienstaet door zyne meesters, de ryken, voorgeleid, aen alle gezag den oorlog verklaert onder voorwendsel dat al zyne onheilen van daer afkomen. — Het onderwys katholyk maken, ziedaer het laatste woord der worsteling; ziedaer wat moet ondernomen en bewerkstelligd worden, kost wat kost. Dat wil zeggen vooral: het catholicismus moet die plaets innemen van het paganismus inde opvoeding.

Kunsten en wetenschappen, zeden en instellingen moeten van het katholyke principen doordrongen worden, ten einde de schandige ziekten welke de samenleving verknagen, af te weeren en te

FEUILLETON VAN HET REGT.

DE BOTTE.

(Vervolg)

Hoe! gy mannen van het bestuur, gy die de veiligheid en de bescherming aen den burger moest verzekeren, gy kunt eenen vreedzamen koopman met zynen bot nog niet laten onder uwe oogen over land gaen zonder hem te plagen; zyt gy mannen van het republiek?

Ja, dat zyn wy, viel den agent in; waer hebt gy dien kelk gehaald?

In de maen, by gelegenheid der laatste eclipse.

Hoe lang hebt gy hem bezeten?

Zoo lang als ik nu ben.

Wanneer zyt gy aen die zyde gekomen?

Als zy geweest was.

Ik ga dat spel eens uitmaken, moorde bitsig de agent; gy zult ons hier eens zweeren dat gy het republiek erkent als zyn de het wettige staetsbestuur van België.

Wettig.. Nien nooit. Gy zyt ons overvallen; gy hebt ons tegen alle regt en rede ingenomen, gestroopt, gepluunderd, ver-

drukt, bedorven en verslaefd. Neen dat zweer ik niet; en stond het zoo dik van Franschmannen op den bodem van myn vaderland dat men geen appel kon omhoogwerpen zonder dat hy op eenen franschen kop nederviel, dan zweer ik het nog niet en dan roep ik met volle borst: O België! o myn vaderland! Frankryk is een onheil, uwe doodkist, uwe stormklip, uw afgrond!

De agent beet op zyne blauwe lippen, trok de schouders op; gy zult toch ten minste zweeren dat gy als priester het republiek aenneemt?

« Hoe, ik als priester? ik ben roomsch catholyk geboren, en roomsch catholyk wil ik ook sterven.

Dat is te zeggen dat gy priester zyt?

Zyt gy ook niet roomsch catholyk geboren?

Ja, antwoordde de agent.

Wel, hernam de koopman, dat is te zeggen dat gy priester zyt.

Ta ta ta, ik zie wel dat er met u niets uit te maken is; wy zullen u en uwen bot eens nauwkeurig onderzoeken.

Gy hebt dat regt niet; maer ik ben overweldigd en moet laten geworden.

Altes doorzochten zy: er bleef geen elletje lang ongeroerd;

alles werd ontplooid, uit een getrokken. Maer wat zy ook verzonnen, geen bewys deed zich op dat hy priester was, toen zy eindelyk de hand op de haren muits legden. De koopman verbleekte; zyne knien sloegen onder de tafel hev'g tegen een.

Tast eens, zei de agent tegen den maire, tast eens: zoudt gy niet zeggen dat daer papieren in ruisschen.

Inderdad, antwoordde de maire. Lyntje, brengt de scheer eens.

Maer de agent scheurde reeds het voeder los en trok er een papier tusschen uit: daer is het nu!

De koopman sprak geen woord en de agent las:

Eerwaerde heer,

Die u dezen brief brengt, weet niets van de zaken. Indien gy volgens afspraak kunt trouwen komen bevind u dan dezen nacht, om één uer, aen de linde. Om zeker te zyn dat de brief in uwe handen, en niet in die van eenen beëdigden, gevallen is zult gy zoo goed zyn hem te bewaren; hy zal u ook dienen om erkend te worden.

Beken nu dat gy priester zyt, hernam de agent.

Neen, dat beken ik niet.

Goed zoo. Gy kunt u nog eens bedenken tot morgen vroeg, of gy vanzin zyt te klappen. Veldwachter, leid hem naer de gevangenis.

noch beschermen, noch bestryden. « Het is voor Frankryk voldoende zyn onbetwistbaar recht te handhaven, zyne aengerande eer te verdedigen, zynen ter gunste eener rechtvaardige zaak ingeroepen steun te verliezen. »

De Keizer herinnert volgens, in stoutmoedige en voor Zwitserland uitdagende woorden, de inlyving van Nizza en Savooijen, den krygstogt tegen China, de tusschenkomst in Syrie, de vermeerdering der bezetting te Rome tot bescherming van den Paus (niet van het grondgebied). Het verblyf der vloot te Gaeta, gedurende eenen tyd dat zy de schuilplaats scheen te zyn van den koning van Napels, (een aenloksel dus tot de vlugt, meer niet) en de terugroeping der vloot ter handhaving der onzijdigheid.

Welk hatelyk toneelspel!

ENGELAND.

In de gemeente Kamer heeft M. Disraeli naer den staet der betrekkingen gevraagd tusschen Frankryk en Engeland, nopens Italie.

Lord John Russel antwoordt dat het engelsch gouvernement gunstig is aen de eenheid van Italie. Frankryk, Rusland, Oostenryk en Pruisen hadden getracht de bewerkstelling van de italiaense eenheid tegen te werken, maer Napoleon heeft zich niet willen verplichten om gewapender hand in het schiereiland tusschen te komen. Frankryk en Engeland zyn het eens in dat punt.

Engeland en Frankryk hebben te Turyn doen weten dat zy eenen aenval tegen Venetie afkeurden. Maer Engeland zal er zich niet verder mede bemoeijen.

Lord John Russell gelooft dat de vrede niet zal gestoord worden: Oostenryk zal zyne binnenlandsche zaken en Pruisen die der duitsche hertogdommen kunnen regelen.

Maer indien een algemeene oorlog uitberstte, dan zou de gang der gebeurtenissen eenen staet kunnen in gevaer brengen, voor denwelken wy eene diepe genegenheid gevoelen; dan zouden wy ook in dien oorlog meegesleept worden. Daerom is het gouvernement zeer bezorgd om den vrede in Europa te handhaven.

BURGELYKEN STAND DER STAD ST-TRUIDEN.

Aengiften van den 6 February tot den 8 1861.

GEBOORTENS.

Mannelyk. I. — Vrouwelyk I.

HUWELYKEN.

Geene.

OVERLYDENS.

Vandevuer, Catherina, jongedochter, zonder beroep, oud 53 jaren. (Diestsche-straet.)
Een kind van 2 jaren.

BERIGTEN.

OPENBARE VERHURING

van eene allerbeste gekalandeerde

BROUWERY,

MET

HUIS EN HOF ER AEN VAST.

Woensdag, 20 february 1861, om 2 uren namiddag, ten herberge der Kinderen UYTDENBROCKX, gestaen te St Truiden op den grooten Markt, zal de heer G.H. PORTMANS-CRULS voor de Notarissen DELGEUR en VAN HAM openbarelyk Verhuren.

Zyn Huis met Brouwery en Hof geligen te St. Truiden op de Beekstraet, belendende de Heer Schoeberechts-Vanwest en de Kinderen Portmans.

Aen te slaen toekomende Half-Meert.

BERIGT.

M. DE TILLOUX, in den Witten Beer, Brustempoort, maekt het geeerde publiek bekend dat hy logeert en tafel houdt en dat hy eenieder door zyne spoedige en goede bediening zal trachten te voldoen.

Hy heeft ook groote stallen voor peerden, koeijen en varkens ter beschikking der voerlieden en kooplieden.

Hy beveelt zich in de gunst van eenieder.

STUDIE VAN DEN NOTARIS AERTS.

VERKOOPING VAN

een schoon

LOGEMENT-HUIS,

MET GROOTEN MOESHOF

GELEGEN TE ST-TRUIDEN OVER DE STATIE.

Maendag, 18 february 1861, om 2 uren na middag, by de Wed. Vanruten, aen de voormelde statie, zal Madame MARRÉS geboren BOCKEN, van Maestricht, door den Notaris AERTS publiek aen den meestbiedende verkoopen.

Een Logementhuis met appenditien en moeshof van achteren, groot 67 aren 30 cent. gelegen te St-Truiden over de statie, in huer gehouden door de Wed. Vanruten.

ANGLO-BITTER,

SEUL DEPOT EN BELGIQUE, CHEZ

H. VANWEST.

Grand' Place, N° 2 à Saint-Trond.

L'ANGLO-BITTER, liqueur d'un goût si agréable, est aujourd'hui généralement reconnu pour avoir plusieurs qualités salutaires. Il réunit donc l'agréable et l'utile. Pris régulièrement dans la matinée ou le soir avant le coucher, il rend gai et dispos. L'Anglo-Bitter, véritable nectar, est l'invention d'un distillateur-liquoriste au fait de son art par une longue expérience, et présente une combinaison d'aromates distillés ou infusés et de sucres des plus excellents fruits. Aussi le débit en est-il déjà fort répandu en Belgique, et nous osons nous promettre que bientôt il y sera d'un usage à peu près universel. La plupart des personnes préfèrent prendre cette délicieuse liqueur dans toute sa pureté; d'autres, plus délicates, ne la prennent qu'avec de l'eau. Et en effet, au moyen de l'Anglo-Bitter on peut convertir l'eau en plusieurs liqueurs agréables et douces dans les proportions les plus diverses.

PRIX: Frs. 2-50 le flacon.

BELANGRYK BERIGT.

De opsteller van dit blad verwoittigt het geeerde publiek dat hy zich komt te stellen als drukker en dat hy zich aen deszelfs gunst aenbiedt voor al wat de drukkerij aengaet.

Hy gelast zich met het opstellen en verbeteren van artikels, annonces, enz. in de vlaemsche, fransche, duitsche en engelsche talen.

De heeren pastoors kunnen hem met vertrouwen hunne latynsche werken vertrouwen; daer hy die taal magtig is, gelast hy zich insgelyks met derzelve correctie.

Hy beveelt zich in de gunst van eenieder.

H. DE COCQ.

NATIONALE MILICIE.

LICHTING VAN 1861.

Algemeene agentschap van militaire remplacemen ten gewaerborgd door den heer J. VANDENBRANDEN, grondeigenaer in de Bloemstraet, 50, te Brussel.

Voor alle inlichting en handelingen zich te bevragen by J.-M. DIGNEFF voornaemsten agent der provincie, woonende op de Varkens-merkt te St-Truiden.

MILICE NATIONALE.

LEVEE DE 1861.

Agence générale de remplacements militaires garantie par M. J. VANDENBRANDEN, propriétaire, rue de la Fleur, 50, Bruxelles.

S'adresser pour tous renseignements et négociations chez M. J.-M. DIGNEFF, agent principal de la province, Marché aux cochons, à St-Trond.

YZER STAEL KOPERWERKEN

SPECERYEN.

M. G. MARSÉ-WARNOTS aen de Hasselsche-poort te St-Truiden, N. 736, nevens de slagmolen van den heer Craninx, heeft d'eer aen het publiek bekend te maken dat hy komt te outfaangen een assortiment van Basculen nieuw systeem (dites Balance à Bascule) van 100 tot 800 kilo force en Balancen Roberval van 8 en 1/2 kilo tot 50 kilo force en kopere Balancen op kopere kolonnen en zonder kolonnen, geweren, pistolen, van 1 en 2 en tot 5 schoten, met groote vermindering in prijs.

Verders alle soorten van fyne en grove yzerwerken, nagels, schroeven, charnières, sloten, krukken, kopere en yzere briefplaten (plaques lettres), yzer en koperdraed, ketingen, schuppen, zigten, zeysems, koffymolens, strykyzers, fransche en engelsche gereedschappen en snywerken voor alle bedieningen, keukengerief in gegoten, geslagen yzer en al wat de koper en yzergietery en blikslagery aengaet.

Alles van de beste kwaliteit en aen geringe pryzen.

Te bekomen by P. Leuraerts te Bosch, onder Wellen, 950 canadas van vier jaer, het meestedeel goed om te planten.

TE HUREN

In de Plankstraet, No 775, twee schoone en groote gesepareerde Kwartieren, voorzien met twee pompen, kolder en zolders.

Zich te bevragen by Mme de Wed. Portmans-Roberti, Beek-straet.

VERLOREN

Een zwarten hond met rosse borst, antwoordende op den naem van PITON.

Goede belooning die hem zal terug brengen op het bureel dezès blads.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST-TRUIDEN, 6 feb.		ST-TRUIDEN, 1 feb.	
Tarwe 100 kil.	30-82	Tarwe 100 kil.	31-00
Koren » »	20-21	Koren » »	20-21
Haver » »	20-50	Haver » »	20-50
Garst » »	25-53	Garst » »	25-53

THIENEN, 29 January.		TONGEREN, 31 jan.	
Tarwe 100 kil.	30-52	Tarwe 103 kil.	31-50
Koren » »	20-44	Koren 94 »	19-50
Haver » »	21-20	Haver 75 »	15-50
Garst » »	22-00	Garst 95 »	24-00

LEUVEN, 28 jan.		AELST, 12 jan.	
Tarwe 100 kil.	32-94	Tarwe hectol.	23-20
Koren » »	20-78	Koren » »	11-59
Haver » »	21-24	Haver » »	10-16
Garst » »	24-94	Garst » »	13-01

HASSELT, 1 feb.		LUIK, 28 jan.	
Tarwe 100 kil.	03-00	Tarwe 103 kil.	32-75
Koren » »	20-60	Koren 94 »	20-50
Haver » »	20-30	Haver 150 »	33-00
Garst » »	24-70	Garst 94 »	23-25

DIEST, 6 feb.		MECHELEN, 26 jan.	
Tarwe hectol.	24-15	Tarwe 100 kil.	31-17
Koren » »	14-00	Koren » »	19-90
Haver » »	9-90	Haver » »	20-46
Garst » »	15-60	Garst den hect.	14-80
Aerdappelen den zak	9-25	Aerdappelen den zak	9-25

VERTREK-UREN VAN DEN YZEREN-WEG.

8 uren 18 m. 'smorgens. — van St-Truiden naer

Velm, Landen, Esmael, Thienen, Vertryck, Leuven, Wespelaer, Haecht, Mechelen, Duffel, Contich, Antwerpen, Lier, Herenthals, Turnhout, Vilvorde, Brussel, Bergen, Quiévrain, Termonde, Aelst, Lokeren, Gend, Brugge, Ostende, Kortryk, Mouscron, Doornik, Gingelom, Waremmé, Fexhe, Aus, Hautpre, Luik, Chenée, Chaudfontaine, Le Trooz, Pepinster, Spa, Ensival, Verviers, Dolhain, Herbestal.

Expresstrein 1 uer 02 min namiddag.

St-Truiden, Landen, Thienen, Leuven, Mechelen, Brussel, Termonde, Gend, Brugge, Ostenden.
5 uren, 38 m. 's'avonds. — van St-Truiden naer Velm, Landen; Thienen, Vertryck, Leuven, Haecht, Mechelen, Duffel, Antwerpen, Vilvorde, Brussel, Gingelom, Roost, Waremmé, Fexhe, Aus, Hautpre, Luik, Chenée, Verviers.

9 uren 35 m. 'smorg. — van St-Truiden naer

Cortenbosch, Alken, Hasselt, Diepenbeek; Beverst, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaeken, Maestricht, Meerssen, Valkenburg, Wylré, Simpelveld, Aken.

4 uren 02 m. namiddag. — van St-Truiden naer

Cortenbosch, Alken, Hasselt, Diepenbeek, Beverst, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaeken, Maestricht, Meerssen, Valkenburg, Wylré, Simpelveld, Aken.
7 uren 53 m. 's'avonds. — van St-Truiden naer Cortenbosch, Alken, Hasselt, Diepenbeek, Beverst, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaken, Maestricht.

POSTWAGEN-DIENST

VAN SINT-TRUIDEN NAER TONGEREN.

9 uren 45 min. 'smorgens. — 7 uren 30 min. 's'avonds.

Sint-Truiden, drakker van Hab. DE COCQ, N. 84